

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 24.4.2012
SWD(2012) 106 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Načelo partnerstva pri izvrševanju skladov skupnega strateškega okvira – elementi za evropski kodeks ravnanja glede partnerstva

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

Načelo partnerstva pri izvrševanju skladov skupnega strateškega okvira – elementi za evropski kodeks ravnanja glede partnerstva

Izjava o omejitvi odgovornosti: *Ta dokument je delovni dokument služb Evropske komisije za informativne namene. Sestavljen je bil na podlagi predlogov uredb, ki jih je Evropska komisija sprejela 6. oktobra 2011, 12. oktobra 2011 in 2. decembra 2011. Dokument ne prejudicira dokončnosti aktov niti vsebine katerega koli delegiranega ali izvedbenega akta, ki ga morda pripravlja Komisija. Ne predstavlja niti ne napoveduje uradnega stališča Komisije o tem vprašanju.*

1. UVOD

Ukrepi za rast in delovna mesta zahtevajo visoko stopnjo zavedanja odgovornosti najvišje politične ravni in mobilizacijo vseh akterjev po Evropi. Partnerstvo zato velja za ključno pri uresničevanju strategije Evropa 2020¹.

Partnerstvo je že dolgo tudi eno od glavnih načel za izvrševanje skladov skupnega strateškega okvira (v nadaljevanjem besedilu: skladi SSO). Načelo partnerstva pomeni tesno sodelovanje med javnimi organi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni v državah članicah ter zasebnimi in tretjimi sektorji. Partnerji morajo biti aktivno vključeni v celoten potek programa – pripravo, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje. Partnerstvo je treba obravnavati v tesni povezavi s pristopom upravljanja na več ravneh ter načeli subsidiarnosti in sorazmernosti. Upravljanje na več ravneh pomeni na partnerstvu temelječe usklajeno ukrepanje Evropske unije, držav članic ter lokalnih in regionalnih organov za pripravo in izvajanje politik EU².

Različne ocene so opozorile na koristi in dodano vrednost, ki jih partnerstvo lahko prinese pri izvrševanju skladov³, in sicer krepitev skupinske zavezanosti in zavedanja odgovornosti politik EU, porast razpoložljivega znanja, strokovnih mnenj in vidikov o obliki in izvajanju strategij ter zagotavljanje večje preglednosti postopkov odločanja. Upravljanje na več ravneh pomaga zapolniti vrzeli v zvezi z usklajevanjem in zmogljivostmi pri oblikovanju politik na področju informacij, virov, donacij ter upravne in politične razdrobljenosti⁴.

Vendar pa izkušnje kažejo, da se uveljavljanje načela partnerstva po državah članicah zelo razlikuje in je odvisno od institucionalnih značilnosti ter politične kulture. Učinkovitost načela partnerstva je prav tako odvisna od tehničnih zmožnosti partnerjev za znaten prispevek k procesu, kar izpostavlja vprašanje gradnje zmogljivosti.

Evropski parlament, Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor so objavili številne resolucije, mnenja in bele knjige, v katerih pozivajo h krepitvi načela partnerstva pri izvrševanju skladov⁵. Predlog Komisije za sklade SSO⁶ izhaja iz potrebe po doslednejši uporabi načela partnerstva.

¹ Strategija Evropa 2020, COM(2010) 2020 z dne 3.3.2010.

² Glej zlasti: Odbor regij, Bela knjiga o upravljanju na več ravneh, CONST – IV – 020, 2009.

³ Glej zlasti: Strokovna mreža za ocenjevanje ESS, končno sintezno poročilo, 2011/
<http://ec.europa.eu/social/keyDocuments.jsp?type=0&policyArea=0&subCategory=0&country=0&year=0&advSearchKey=evaluationess&mode=advancedSubmit&langId=en>.

⁴ Glej zlasti: Poročilo OECD „Premoščanje razlik med ravnmi oblasti“.

⁵ Glej zlasti: Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz cikla 2007–2013 (raziskovalno mnenje), CESE 967/2010.

⁶ Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja, Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema skupni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter razveljavitvi Uredbe št. 1083/2006 [COM(2011) 615 final z dne 6.10.2011].

Člen 5 osnutka Uredbe o skupnih določbah (v nadaljevanjem besedilu: Uredba o SD)

- (1) Država članica za pogodbo o partnerstvu in za vsak program organizira partnerstvo s:
 - (a) pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi organi,
 - (b) gospodarskimi in socialnimi partnerji ter
 - (c) organi, ki predstavljajo civilno družbo, vključno z okoljskimi partnerji, nevladnimi organizacijami (v nadaljevanjem besedilu: NVO) in organi, odgovornimi za spodbujanje enakosti in nediskriminacije.
- (2) Države članice v skladu s pristopom upravljanja na več ravneh partnerje vključijo v pripravo pogodb o partnerstvu in poročil o napredku ter pripravo, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje programov. Partnerji sodelujejo v odborih za spremljanje programov.
- (3) Komisija je pooblaščen, da v skladu s členom 142 sprejme delegirane akte glede Evropskega kodeksa ravnanja, ki določa cilje in merila za podporo pri izvajanju partnerstva ter lažjo izmenjavo informacij, izkušenj, rezultatov in dobre prakse med državami članicami.
- (4) Komisija se o izvrševanju podpore iz skladov SSO najmanj enkrat letno in za vsak sklad SSO posvetuje z organizacijami, ki zastopajo partnerje na ravni Unije⁷.

Poleg tega Uredba o SD vsebuje določbe za spremljanje, poročanje in ocenjevanje, ki se neposredno nanašajo na partnerstvo ali so povezane z njim

V skladu s predlogi Komisije za sklade SSO v obdobju 2014–2020 bodo imele države članice jasno določeno obveznost organizacije partnerstva, posebni postopki za vključitev ustreznih partnerjev na različnih stopnjah načrtovanja programa pa bodo prepuščeni nacionalnim organom. Evropski kodeks ravnanja glede partnerstva (v nadaljnjem besedilu: ECCP) bo določal minimalne zahteve za doseganje kakovostnega partnerstva pri izvrševanju skladov, ob tem pa državam članicam zagotavljal zadostno prožnost pri izbiri načina organizacije sodelovanja različnih partnerjev.

Ta delovni dokument naj bi državam članicam pomagal, da med pripravljanim delom pred sprejetjem uredb ustrezno oblikujejo partnerstva. Navaja nekatere primere dobre prakse pri izvajanju načela partnerstva, ki temeljijo na ugotovitvah Komisije in različnih preiskavah.

Prav tako opisuje glavne zahteve, ki bi jih ECCP lahko vseboval kot podlago za razpravo z Evropskim parlamentom in Svetom, da bi se pospešil tekoči zakonodajni postopek in zainteresiranim stranem omogočilo sodelovanje v tej razpravi. ECCP bi morala Komisija sprejeti kot delegiran akt, takoj ko začne veljati Uredba o SD.

⁷ V skladu s členom 9 posebne uredbe Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo se posvetovanje v programskem obdobju za Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo opravi vsaj dvakrat.

2. IZBIRA PARTNERJEV

Uredba o SD od držav članic zahteva, da organizirajo partnerstva s (a) pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi organi, (b) gospodarskimi in socialnimi partnerji ter (c) organi, ki predstavljajo civilno družbo, vključno z okoljskimi partnerji, NVO in organi, odgovornimi za spodbujanje enakosti in nediskriminacije. Partnerstvo je treba organizirati v skladu z institucionalno ureditvijo vsake države članice. V decentraliziranih državah članicah bodo ključni akterji pri organizaciji partnerstva regije.

Kot prvi korak k pripravi pogodbe o partnerstvu in programov se državam članicam priporoča, da v svojih nacionalnih okvirih določijo zainteresirane strani za sklade SSO, spodbude, pravne in upravne ovire za partnerstvo ter po možnosti načine obravnavanja teh ovir. Države članice se tudi spodbuja, da se oprejo na ključne obstoječe nacionalne/regionalne/lokalne partnerske strukture ter tako zmanjšajo podvajanje in prihranijo čas. Morda se bo izkazalo, da bo potrebna podpora pri gradnji zmogljivosti pri vzpostavljanju reprezentativnega in delujočega partnerstva.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da države članice zagotovijo odprto in pregledno izbiro partnerjev ter izbrane partnerje seznanijo z njihovimi dolžnostmi v zvezi z zaupnostjo in navzkrižjem interesov.

Narava in obseg partnerstva bosta odvisna od prednostnih nalog politike, s katerimi se partnerstvo ukvarja, in teritorialnih danosti. **ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo**, da partnerstvo vključuje institucije, organizacije in skupine, ki lahko vplivajo na izvedbo programov ali jih izvedba programov zadeva. Posebno pozornost bo treba posvetiti skupinam, ki bi jih programi lahko zadevali, same pa bi nanje težko vplivale, kar še zlasti velja za najbolj ranljive in marginalizirane skupine, kot so invalidi, migranti, Romi idr. Pomembno je, da se spodbuja pluralnost partnerstva ter se ob poslovnih in prostovoljnih organizacijah s sedežem v skupnosti, ki vključujejo organizacije različne vrste in velikosti ter manjše inovativne akterje, k partnerstvu pritegne tudi različne ustrezne dele javnega sektorja.

V Romuniji je bil organ upravljanja Evropskega socialnega sklada (ESS) odgovoren za izvajanje vsebinske analize pred vstopom države v EU. Ta dokument je bil ključni programski dokument za nacionalni strateški referenčni okvir in operativne programe. Poleg potrebe po partnerskem sodelovanju z najpomembnejšimi političnimi akterji pri načrtovanju programov na nacionalni ravni je bilo za okrepitev zmogljivosti akterjev glede sprejemanja odločitev in izvajanja jasno, da so potrebni tudi mehanizmi partnerstva na regionalni in lokalni ravni. V tem okviru je bila na sestankih in razpravah s pomembnimi akterji na regionalni in okrajni ravni opravljena analiza zaposlovanja in socialne vključenosti v vsaki regiji. V severovzhodni

regiji je na primer sodelovalo več kot 200 akterjev⁸.

Na Madžarskem je bila po priporočilih organizacij civilne družbe pripravljena metodologija za javno posvetovanje o nacionalnem strateškem referenčnem okviru. Okoli 4 000 partnerskih organizacij, vključno s sindikati, delavskimi interesnimi skupinami, NVO ter predstavniki gospodarstva, izobraževanja in znanosti, je bilo zaprosenih za nasvete glede usmeritve nacionalnega strateškega referenčnega okvira in operativnih programov. Tudi širša javnost je imela možnost, da si jih na spletni strani ogleda in o njih izrazi. Organizirane so bile delavnice, na katerih so o različicah osnutka razpravljali s pomembnimi strokovnimi in socialnimi partnerji ter predstavniki ministrstev⁹.

2.1. Sodelovanje pristojnih regionalnih, lokalnih, mestnih in drugih javnih organov

Tesnejše sodelovanje med upravami na nacionalni, regionalni in lokalni ravni omogoča bolj povezan in celovit pristop k izvrševanju skladov. Kot organi oblasti, ki so najbližje lokalni ravni, imajo regionalni in lokalni organi ključno vlogo ter največji interes pri uresničevanju strategije Evropa 2020 ter doseganju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije.

Obseg njihovega sodelovanja bo odvisen od institucionalnega okvira vsake države članice in zlasti od pravne in proračunske pristojnosti različnih teritorialnih ravni glede področja uporabe različnih skladov. Na nacionalni ravni se države članice spodbujajo k uporabi obstoječih združenj in mrež regionalnih, podregionalnih in lokalnih organov, saj imajo široko zastopanost in praktične izkušnje.

V večini primerov imajo odločilno vlogo pri partnerstvu regije, saj dejavno sodelujejo pri pripravi strateških dokumentov in izvrševanju skladov SSO na nacionalni ravni. Regije, zlasti tiste z ustavnimi pooblastili, so pogosto tudi organi upravljanja in torej odgovorne za zagotavljanje sodelovanja partnerjev pri pripravi, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programov.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da so v partnerstvih zastopane različne obstoječe teritorialne ravni v državi članici, zlasti regionalna raven, in da so te ravni skladu s svojimi pristojnostmi vključene v različne stopnje izvrševanja skladov SSO. Kadar so organi upravljanja programov regije, morajo organizirati partnerstvo in v pripravo, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje programov vključiti pristojne lokalne, mestne in druge javne organe, gospodarske in socialne partnerje ter organe, ki predstavljajo civilno družbo, vključno z okoljskimi partnerji, NVO in organi, odgovornimi za spodbujanje enakosti in nediskriminacije.

Ob upoštevanju geografskega obsega dejavnosti in funkcionalne soodvisnosti različnih

⁸ Skupnost prakse o partnerstvu v priročniku ESS „Kako organi upravljanja ESS in posredniški organi podpirajo partnerstvo“, 2011.

⁹ Skupnost prakse o partnerstvu v priročniku ESS „Kako organi upravljanja ESS in posredniški organi podpirajo partnerstvo“, 2011.

ozemelj bi se lahko določilo, da bi **ECCP dopolnil Uredbo o SD tudi z zahtevo**, da države članice zagotovijo pripravo, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje programa neposredno vključijo mestna območja, kjer se bodo izvajale celostne teritorialne naložbe, s čimer bi v program vgradile primeren strateški pristop, ki bi obravnaval njihove posebne potrebe.

V **mestni regiji Liverpool (Združeno kraljestvo)** je bila ustanovljena tehnična skupina za zagotavljanje, da je mestna regija Merseyside/Liverpool upoštevala vse projekte, ki se financirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Ta tehnična skupina zajema predstavnike lokalnih javnih organov, zasebnega sektorja, visokošolskega sektorja, sektorja dejavnosti skupnosti in prostovoljnih dejavnosti, organa za javni potniški promet in lokalnega odbora za zaposlovanje in spretnosti. Pomagata ji dva lokalna uslužbenca, zaposlena na podlagi ukrepov tehnične pomoči, in organ upravljanja, ki se udeležujejo sestankov tehnične skupine v svetovalni vlogi. Ta tehnična skupina izrazi mnenje o vsaki vlogi ESRR, določa prednost pri podpori ESRR, prispeva k razvoju konzorcija za izvajanje dejavnosti v mestni regiji Liverpool (tj. podjetništvo, socialna podjetja, poslovna podpora, energetska učinkovitost stanovanjskih objektov itd.), lahko vpliva na oblikovanje in izvajanje v regiji vzpostavljenih programov JESSICA in JEREMIE itd.

2.2. Sodelovanje gospodarskih in socialnih partnerjev

Dialog s socialnimi partnerji je eden od stebrov evropskega socialnega modela in je kot tak opredeljen v členu 152 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Socialni partnerji se razlikujejo od drugih organizacij, kot so skupine pritiska ali interesne skupine, zaradi svoje zmožnosti, da sodelujejo v kolektivnih pogajanjih in s tem vplivajo na socialne standarde v svoji državi.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z določitvijo, da morajo države članice zagotoviti, da so v partnerstvo vključeni nacionalne priznane organizacije socialnih partnerjev, zlasti splošne medpanožne organizacije in sektorske organizacije. V tem smislu mora biti zagotovljena enakovredna zastopanost organizacij delodajalcev in organizacij delavcev.

ECCP bi prav tako lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo po tesni vključenosti poslovnih združenj, zlasti tistih, ki zastopajo mala in srednja podjetja, gospodarskih zbornic, univerz in raziskovalnih institucij. To so ključni partnerji pri spodbujanju razvoja, inovacij in konkurenčnosti. Njihovo sodelovanje pri izvrševanju skladov SSO bo ključno za doseganje ciljev strategije Evropa 2020 na terenu – v skladu s prednostno nalogo „pametna, trajnostna in vključujoča rast“.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD tudi z jasno opredelitvijo gospodarskih in socialnih partnerjev kot skupin ali združenj, ki zastopajo splošni interes industrij ali sektorjev, delodajalcev in delavcev, v nobenem primeru pa interesa posamezne družbe, podjetja ali gospodarske skupine (matične družbe ali hčerinskih družb).

Avstrijski tradicionalni model socialnega partnerstva se odraža v programih ESS in ESRR. Gospodarski in socialni partnerji so bili vključeni v oblikovanje in spremljanje nacionalnega strateškega referenčnega okvira (*STRAT.AT*) prek stalnega organa, avstrijske konference o prostorskem načrtovanju (*ÖROK*). *STRAT.AT* plus je inovativen instrument za tekoče programsko obdobje. Je platforma za strateško spremljanje. Njegov cilj je zagotavljanje procesa učenja in dialoga od spodaj navzgor, pri tem pa široko partnerstvo nagovarjati k razvoju novih strategij. Organizirani so redni tematski sestanki („Foren“ in „Synergien“) in izmenjava izkušenj¹⁰.

2.3. Sodelovanje organov, ki zastopajo civilno družbo, in organov, odgovornih za spodbujanje enakosti in nediskriminacije

Pri načrtovanju programov bi se bilo treba zlasti na področjih, kot so okolje, socialna vključenost, enakost spolov in enake možnosti, posvetovati z NVO, ki predstavljajo civilno družbo, in jih pritegniti k sodelovanju.

Kadar je število zainteresiranih organizacij – in s tem morebitno partnerstvo – še posebej veliko, bi bilo koristno, da bi potencialni partnerji vzpostavili platforme za koordinacijo in krovne organizacije ter imenovali skupnega predstavnika, ki prispeva k pripravi in izvajanju programov, s čimer bi se zagotovila večja reprezentativnost in bolj nemoteno delovanje partnerstva.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z določitvijo, da mora izbor partnerjev vključevati najbolj reprezentativne NVO, ki se ukvarjajo s področji, zajetimi v različnih skladih. NVO morajo imeti pravico, da svoje posamezne predstavnike imenujejo za člane partnerstva. V primeru velikega števila vključenih NVO se lahko vzpostavijo platforme za izvolitev predstavnikov, ki bi postali člani partnerstva.

V Španiji so prepoznali potrebo, da v vse sklade vključijo načelo enakosti spolov. „Instituto de la mujer“ (Inštitut za ženske) je sodeloval kot član odborov za spremljanje Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada (ESS), Kohezijskega sklada, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega sklada za ribištvo (ESR). Mreža za politiko enakosti med ženskami in moškimi je bila ustanovljena, da bi zagotovila resnično in učinkovito izvajanje integracije načela enakosti spolov pri ukrepih, financiranih iz skladov.

V Sloveniji so v okviru prednostne naloge ESS „institucionalna in upravna zmogljivost“ uvedli posebna finančna sredstva za razvoj NVO in zlasti mrež NVO. Primer takšne mreže na nacionalni ravni je CNVOS, ki ga sestavlja več kot 200 združenj. CNVOS podpira NVO pri njihovem sodelovanju v strukturnih skladih in imenuje predstavnike v odbore za spremljanje. Poleg tega je bilo vzpostavljenih 10 regionalnih mrež NVO za spodbujanje razvoja

¹⁰ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz cikla 2007–2013 (raziskovalno mnenje), CESE 967/2010.

regionalnih in lokalnih NVO in njihovega dejavnejšega prispevanja k javnim politikam. Za izboljšanje dialoga na posebnih področjih (kultura, okolje, zdravstvo itd.) podporo prejema tudi 12 tematskih mrež¹¹.

2.4. Prilagoditev partnerstva programom

Za programe Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja bodo ključni partnerji regionalni in lokalni organi, pristojni za podeželska območja, sektorske organizacije, gospodarski in socialni partnerji s področja kmetijstva in gozdarstva, predstavniki drugih javnih in zasebnih organizacij v sektorjih, pomembnih za razvoj podeželja, regionalna ali lokalna poslovna združenja, organizacije žensk na podeželskih območjih, okoljske NVO, NVO s področja nediskriminacije/enakosti, predstavniki nacionalnih ali regionalnih (glede na raven načrtovanja programa) združenj ali lokalnih akcijskih skupin, vključenih v lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, in združenja, ki delujejo na področju integriranega razvoja podeželja (npr. združenja lokalnih razvojnih agencij). Ti ključni partnerji so morda že povezani prek nacionalne mreže za podeželje, ki zato lahko veliko pripomore k uveljavljanju načela partnerstva.

Za programe Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo so ključni regionalni in lokalni organi, predstavniki sektorja za ribištvo in akvakulturo ter drugih podsektorjev, kot so predelava, sektorske organizacije socialnih partnerjev, okoljske NVO, organizacije žensk v ribištvu, znanstvene in raziskovalne organizacije ter nacionalne ali regionalne mreže lokalnih akcijskih skupin (RLAS) za ribištvo.

Za ESRR in Kohezijski sklad bodo partnerstva vključevala regionalne in lokalne organe, zlasti mestne, ki kot del celostnih teritorialnih naložb izvajajo sheme celostnega trajnostnega razvoja mest, pa tudi gospodarske in socialne partnerje, predstavnike NVO, ki so razvile strokovna znanja za medsektorska vprašanja, kot sta enakost spolov ali dostopnost za invalide, in za ustrezne sektorje, pri katerih so sredstva aktivna, ter predstavnike univerz in raziskovalnih ustanov, gospodarskih zbornic in poslovnih organizacij.

Za ESS je ključna udeležba gospodarskih in socialnih partnerjev v partnerstvu. Poleg regionalnih in lokalnih organov bodo ključni partnerji še gospodarske zbornice, poslovne organizacije, združenja za izobraževanje delavcev, zavodi za izobraževanje in usposabljanje, ponudniki socialnih in zdravstvenih storitev, NVO in organizacije, ki so razvile strokovno znanje na področju enakosti spolov, nediskriminacije in socialne vključenosti ter so tesno povezane s prikrajsanimi skupinami, kot so invalidi, migranti, Romi idr.

V primeru programov, ki se financirajo iz več skladov, mora partnerstvo vključevati institucije, organizacije in skupine, bistvene za različne sklade.

¹¹ Študija Skupine SF za trajnostno prihodnost „Zakaj je partnerstvo koristno?“, 2011.

3. VKLJUČEVANJE PARTNERJEV V PRIPRAVO DOKUMENTOV ZA NAČRTOVANJE PROGRAMOV

Dejavno vključevanje vseh zainteresiranih strani v zelo zgodnjih stopnjah načrtovanja programov, zlasti pa v pripravo pogodbe o partnerstvu na nacionalni ravni in programov na nacionalni in/ali regionalni ravni, je ključnega pomena za uspešno izvrševanje skladov. Sodelovanje partnerjev pri pripravi programov mora brez poseganja v posvetovanja potekati na podlagi zahtev iz Direktive o strateški okoljski presoji (SEA)¹². Doseči bi bilo treba sinergijo med mnenji iz postopka SEA in mnenji v okviru partnerstva.

3.1. Priprava pogodbe o partnerstvu in programov

V skladu s predlogom Komisije za Uredbo o SD morajo pogodbo o partnerstvu in programe oblikovati države članice ali kateri koli organ, ki ga določijo države članice (v primeru programov), v sodelovanju s partnerji. Glede na čas, vire in kontekst bo treba skrbno preučiti primerne možnosti za vključitev različnih skupin zainteresiranih strani v proces oblikovanja, te pa lahko vključujejo srečanja, posvetovanja, raziskave in delavnice.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z izrecno zahtevo, da so partnerji smiselno vključeni v (i) analizo izzivov in potreb, ki jih morajo obravnavati skladi SSO, (ii) izbiro ciljev in vrstnega reda njihovega uresničevanja ter (iii) mehanizme koordinacije, vzpostavljene za izkoriščanje sinergij med različnimi razpoložljivimi instrumenti za spodbujanje pametne, trajnostne in vključujoče rasti.

V primerih, ko so med različnimi ravnmi oblasti v državi sklenjeni sporazumi, na primer teritorialni pakti za strategijo Evropa 2020, bi **ECCP lahko dopolnil Uredbo o SD tudi z zahtevo**, da države članice pri pripravi svoje pogodbe o partnerstvu dejansko upoštevajo sporazume na več ravneh¹³, sklenjene v teritorialnem paktu, da se zagotovi učinkovito izvajanje politik.

V Latviji so maja 2005 v okviru priprave programov okoljske NVO ustanovile nacionalno koalicijo NVO s poudarkom na okoljskih vprašanjih. Pri njenem delu je dejavno sodelovalo od osem do deset okoljskih NVO. V letih 2005 in 2006 so potekala osebna srečanja in izmenjava mnenj z ministrstvom za finance in ministrstvom za okolje, kar je privedlo do zelo aktivnega sodelovanja med predstavniki NVO in ministrstvi. NVO so tudi tesno sodelovale med seboj v različnih sektorjih, zlasti tistih s področja izobraževanja, enakosti spolov in socialnih vprašanj. Uspeh tega sodelovanja NVO je delno posledica priložnosti iz ureditev

¹² Direktiva SEA 2001/42/ES.

¹³ Teritorialnih pakti za strategijo Evropa 2020 so pobuda Odbora regij, da strategija Evropa 2020 pridobi ozemeljske vidike in večje zavedanje odgovornosti na regionalni ravni. Opredeljeni so kot sporazum med ravnmi oblasti v državi (lokalna, regionalna in nacionalna). Pogodbenice, ki pristopijo k teritorialnemu paktu, se zavežejo, da bodo koordinirale svoje politične programe ter tako svoje dejavnosti in finančne vire usmerile na cilje iz strategije Evropa 2020. Cilji teritorialnih paktov morajo biti: določanje nacionalnih in po možnosti regionalnih ciljev s sklicevanjem, če je to potrebno, na druge kazalnike in cilje, kot je BDP, izvajanje ene ali več vodilnih pobud in prepoznavanje ovir pri doseganju ciljev na nacionalni ravni.

sporazumov o sodelovanju, vključno z ustreznimi informacijskimi orodji, jasnimi postopki sodelovanja, npr. postopkom javnega posvetovanja o osnutkih dokumentov, in strateško presojo vplivov na okolje. Pripravljeno je bilo posebno spletišče, kjer so bili objavljeni vsi podatki v zvezi z načrtovanjem skladov EU. Srečanja NVO in ministrstev so temeljila na povpraševanju, tj. NVO so predlagale posvetovalna srečanja, ministrstva pa so se odzvala in omogočila, da je postopek posvetovanja precej presegel formalno raven¹⁴.

Na Malti se je za pripravo programov organiziralo več delovnih skupin s poudarkom na prednostnih področjih – gospodarskem razvoju in konkurenčnosti, dostopnosti, okolju, zaposlovanju in socialni vključenosti. Tako so se povezala ministrstva, NVO ter socialno-ekonomski partnerji. Glavnim zainteresiranim stranem so bili razdeljeni vprašalniki in organizirani so bili dvostranski sestanki. Septembra 2005 je več kot 80 organizacij sodelovalo v nacionalni delavnici za analizo razvojnih izzivov in priložnosti. Lokalne vlade, NVO in druge organizacije civilne družbe so sodelovale v javnih razpravah, ki jih je v prvi četrtini leta 2006 organiziral urad predsednika vlade.

3.2. Določitev jasnih pravil in časovnega okvira za partnersko delo že na začetku

Pomen posameznih zainteresiranih strani in prispevek, ki ga lahko dajo, se v vsaki državi članici zelo razlikuje glede na notranjo institucionalno ureditev. Vendar pa je bistveno, da je partnerstvo organizirano na pregleden način za se partnerje in da vsi vključeni partnerji vedo, kaj je namen partnerstva, kdo je za kaj zadolžen in katere rezultate naj bi partnerstvo doseglo.

Zato se močno priporoča vzpostavitev delovnega programa z jasnimi cilji in natančnim časovnim načrtom. Delovni program lahko vključuje posebne instrumente in ukrepe za vključitev partnerjev v pripravo pogodbe o partnerstvu in programov ter podrobnosti o sodelovanju partnerjev pri pripravi različnih programskih dokumentov z ustrežno časovno razporeditvijo.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD s pozivom državam članicam, da določijo minimalne postopkovne zahteve za zagotavljanje (i) pravočasnega razkritja informacij med razpravami o strateških dokumentih, (ii) dovolj časa, da zainteresirane strani analizirajo dokumente, se o njih posvetujejo s svojimi člani in volilnimi enotami ter predložijo povratne informacije o dokumentih, (iii) kanalov, po katerih zainteresirane strani postavljajo vprašanja ali dajejo predloge in pripombe, (iv) preglednosti načina upoštevanja njihovih predlogov in obrazložitev sprejetja ali zavrnitve vsake pripombe in (v) širjenja rezultatov posvetovanja. Upoštevati bo treba tudi dostopnost postopka invalidom v smislu fizičnega okolja in načina zagotavljanja informacij.

¹⁴ Študija Skupine SF za trajnostno prihodnost „Zakaj je partnerstvo koristno?“ 2011.

3.3. Obveščanje o načinu izvedbe partnerstva v programskih dokumentih

V skladu s predlogom Komisije za Uredbo o SD mora pogodba o partnerstvu določiti ukrepe, sprejete za vključitev partnerjev, in vlogo partnerjev pri pripravi pogodbe o partnerstvu.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da pogodba o partnerstvu in programi natančno navedejo zlasti (i) seznam sodelujočih partnerjev, njihove zadolžitve in obseg njihovega sodelovanja, (ii) način določanja partnerjev in uporabo načel preglednosti in dostopnosti, (iii) ukrepanje, sprejeto za omogočanje široke udeležbe in aktivnega sodelovanja partnerjev, (iv) structure za koordinacijo in postopke znotraj programov in med dejavnostmi skladov CSF, (v) uporabo virov tehnične pomoči za spodbujanje partnerstva (vrsta predvidenih podpornih storitev, raven razpoložljivih sredstev in načrtovani način upravljanja in (vi) jasno in razvidno dokumentirana mnenja partnerjev o izvajanju načela partnerstva.

4. VKLJUČITEV PARTNERJEV V IZVEDBENO FAZO

4.1. Sodelovanje v odborih za spremljanje

Odbori za spremljanje imajo ključno vlogo pri izvajanju programov in uresničevanju partnerstva v programih.

4.1.1. Sestava odborov za spremljanje

V skladu s predlogom Komisije za Uredbo o SD morajo države članice člane odborov za spremljanje imenovati v soglasju z organom upravljanja. Država članica lahko za spremljanje programov, ki se sofinancirajo iz skladov SSO, ustanovi en sam odbor. Odbore za spremljanje sestavljajo predstavniki organa upravljanja in posredniških organov ter predstavniki partnerjev.

ECCP bi jih lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da (i) se pri izbiri članov odborov za spremljanje upošteva partnerje, ki so bili vključeni v pripravo programa, in s tem zagotovi zavedanje odgovornosti in kontinuiteta med fazo načrtovanja in fazo izvedbe, (ii) zastopanost različnih partnerjev temelji na njihovih zadolžitvah pri izvedbi programov, (iii) partnerji sami izberejo in imenujejo svoje člane v odbore za spremljanje ter druge posvetovalne organe in delovne skupe, ustanovljene v okviru skladov SSO, (iv) so odbori za spremljanje uravnoteženi po spolu in raznoliki v svoji sestavi, (v) se sezname članov odborov za spremljanje in drugih delovnih skupin javno objavijo, (vi) se s posebnim usposabljanjem in podpisano izjavo formalno zagotovi, da se vsak izbrani partner zaveda svojih dolžnosti glede zaupnosti in navzkrižja interesov.

4.1.2. Vloga in postopki odborov za spremljanje

V skladu s predlogom Komisije za Uredbo o SD bodo odbori za spremljanje spremljali izvedbo programov in napredek pri doseganju njihovih ciljev. Prav tako morajo podrobno preučiti vsa vprašanja, ki vplivajo na izvajanje programov. Z njimi se je treba posvetovati, k vsaki spremembi programov pa morajo dati svoje mnenje. Izdelajo lahko priporočila za organe upravljanja v zvezi z izvajanjem programov ter spremljajo ukrepe, ki so bili sprejeti na podlagi teh priporočil.

Vsak odbor za spremljane bo sestavil in sprejel svoj poslovnik. Predlog Komisije za Uredbo o SD tudi navaja, da bo imel vsak član odbora za spremljanje glasovalno pravico, razen Komisije in Evropske investicijske banke, ki delujeta v svetovalni vlogi. Predsednik odbora mora zagotoviti, da imajo vsi partnerji možnost, da izrazijo svoje mnenje, in da je dovolj časa za razpravo. Zelo priporočljivo je, da odbori za spremljanje sklepe sprejemajo na podlagi soglasja.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da države članice v poslovniku podrobno določijo vsaj (i) roke za povabila na sestanke in pošiljanje dokumentov, ki ne bi smeli biti daljši od dveh tednov, (ii) glasovalne pravice članov, (iii) postopek za sprejetje, objavo in dostopnost zapisnikov, (iv) pregleden postopek za ustanovitev in delovanje delovnih skupin in (v) ureditve za objavo in dostopnost pripravljanih dokumentov, predloženih odborom za spremljanje.

V Nemčiji (Mecklenburg-Vorpommern) je odbor za spremljanje forum za oblikovanje politik za skupni regionalni razvoj. Ne zajema le ESS, ESRR, temveč tudi EKSRP ter pomembno vpliva na sprejemanje odločitev o merilih za izbiro projektov. Odbor za spremljanje se sestane petkrat ali šestkrat letno in ima svoj poslovník. Participativni sistem vključuje tudi delovne skupine in druge posvetovalne organe. Njihove naloge določi partnerstvo¹⁵.

Na Danskem se odločitve odbora za spremljanje za program razvoja podeželja vedno sprejemajo na podlagi soglasja. Glasovanja v praksi ni. Podobno je pri **poljskem** programu za razvoj podeželja, ki ima široko in aktivno udeležbo v odboru za spremljanje, v katerem se spodbujajo odprte razprave na sestankih in s pisnimi postopki.

Na Irskem obstaja učinkovito sodelovanje v odboru za spremljanje programa ESR: organizirani so redni sestanki, imajo številčno predstavništvo (približno 50 članov), med katerimi so ribiški sektor, NVO in lokalni predstavniki (Axis 4/Leader), vsi člani aktivno sodelujejo in vplivajo na odločitve. Pred odobritvijo programa so bili isti partnerji tesno povezani že pri pripravi programskih dokumentov (nacionalni strateški načrt in operativni program).

4.2. Sodelovanje pri izbiri projektov

Koristno bi bilo, če bi se pri opredelitvi razpisov za zbiranje predlogov in preučitvi prejetih predlogov oprli na strokovno znanje zainteresiranih strani. Sodelovanje pri izbiri projektov izboljša razumevanje organizacij zainteresiranih strani o delovanju teh postopkov v praksi, vključno s tem, kako dobro so opredeljena merila za ocenjevanje, kako se uporabljajo in v kolikšni meri dosegajo svoj namen¹⁶.

Vendar pa sodelovanje partnerjev v izbirnem postopku postavlja vprašanje navzkrižja interesov. Da do tega ne bi prišlo, sta odločilnega pomena razkritje in preglednost celotnega postopka.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da organi upravljanja (i) pri opredelitvi

¹⁵ Dodatek k Mnenju Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz cikla 2007–2013 (raziskovalno mnenje), CESE 967/2010.

¹⁶ Študija Skupine SF za trajnostno prihodnost „Zakaj je partnerstvo koristno?“ 2011.

razpisov za zbiranje predlogov in ocenjevanju prejetih predlogov po potrebi vključijo partnerje, (ii) z jasno določenimi postopki preprečijo, da bi pri pripravi razpisov za zbiranje predlogov in ocenjevanju prejetih predlogov sodelovala oseba, ki zastopa partnerske organizacije in ima neposreden ali posreden interes v organu, ki sodeluje pri razpisu za zbiranje predlogov, (iii) organizirajo redno fluktuacijo ljudi, ki sodelujejo pri razpisih za zbiranje predlogov, da se prepreči in obravnava morebitno navzkrižje interesov in (iv) s posebnim usposabljanjem in podpisano izjavo formalno zagotovijo, da se vsak izbrani partner zaveda svojih dolžnosti glede zaupnosti in navzkrižja interesov.

Na Češkem zainteresirane strani pri operativnem programu ESS „Človeški viri in zaposlovanje“ sodelujejo pri pripravi posameznih shem donacij tako, da v strokovnih delovnih skupinah dajejo pripombe ali razpravljajo o shemi. Podroben seznam sodelujočih zainteresiranih strani je odvisen od vsebine sheme. Ustvarjena je bila podatkovna zbirka za razpolaganje z imenikom vseh ocenjevalcev projektov in omogočanje sodelovanja prek spleta. Ocenjevalcem projektov je na voljo splošno in posebno usposabljanje¹⁷.

Na Švedskem so partnerstva za strukturne sklade na regionalni ravni večinoma sestavljena iz regionalnih/lokalnih politikov in predstavljajo veliko število sektorjev. Partnerstva imajo osrednjo vlogo pri izvrševanju ESRR in ESS, saj so pri izbiri projektov pristojna za določanje, katera vloga bo imela prednost. Tako lahko dajo prednost projektom, ki se najbolje odzivajo na regionalne razvojne načrte in potrebe. Osem partnerstev strukturnih skladov na Švedskem temelji na soglasju ter ustvarja sinergijo med projekti ESRR in ESS.

4.3. Sodelovanje pri poročanju

Predlogi Komisije za prihodnje programsko obdobje državam članicam nalagajo obveznost, da Komisiji predložijo letna poročila o izvajanju vsakega programa. Odbori za spremljanje bodo upoštevali in potrdili letna poročila o izvajanju, preden bodo ta poslana Komisiji. Za ESRR, Kohezijski sklad in ESS letna poročila o izvajanju, poslana v letih 2017 in 2019, med drugim ocenjujejo tudi vključenost partnerjev v izvajanje, spremljanje in ocenjevanje programov.

Predlog Komisije za Uredbo o SD dodaja, da se je treba s partnerji posvetovati o poročilih o napredku pri izvajanju pogodbe o partnerstvu, ki jih države članice predložijo v prvi polovici leta 2017 in 2019. Poročila o napredku bodo podlaga za oceno uspešnosti, ki jo Komisija v sodelovanju z državami članicami opravi ob upoštevanju okvira uspešnosti iz pogodbe o partnerstvu in programov. Poročila o napredku navedejo tudi informacije o partnerjih in ocenijo njihovo vlog pri izvajanju pogodbe o partnerstvu.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da organi upravljanja prek odborov za spremljanje partnerje aktivno vključujejo v pripravo letnih poročil o izvajanju programov, in s pozivom državam članicam, da partnerje aktivno vključujejo v pripravo poročil o napredku v letih 2017 in 2019 ter v teh poročilih povzamejo mnenja partnerjev, izražena med

¹⁷ Skupnost prakse o partnerstvu v priročniku ESS „Kako organi upravljanja ESS in posredniški organi podpirajo partnerstvo“, 2011

posvetovanjem, in način, kako so se ta mnenja upoštevala.

5. VKLJUČITEV PARTNERJEV V OCENJEVANJE

Vključevanje partnerjev v pripravo, izvajanje in ocenjevanje je pomembno za zagotavljanje nepristranskosti in učenja vseh, ki sodelujejo v postopku.

V skladu s predlogi Komisije za sklade SSO mora organ upravljanja izdelati načrt ocenjevanja za vsak program. O načrtu ocenjevanja bo partnerstvo razpravljalo v organih upravljanja ESRR, Kohezijskega sklada, ESS in Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo. Pri EKSRP se kot del vsakega programa za razvoj podeželja predloži načrt ocenjevanja, za katerega Komisija določi minimalne zahteve, o njem pa partnerji razpravljajo v okviru priprave programov.

Partnerstvo mora prek odborov za spremljanje redno pregledovati napredek pri izvajanju načrta ocenjevanja. Partnerji bodo prejeli vse ocene o različnih programih in bodo obveščeni o nadaljnjih ukrepih na podlagi ugotovitev ocenjevanja za ESRR, Kohezijski sklad, ESS in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo. Odbori za spremljanje, ki so pristojni za programe EKSRP, bodo preučili dejavnosti in rezultate v zvezi z načrtom ocenjevanja programa.

Za ESS, ESRR in Kohezijski sklad morajo organi upravljanja Komisiji do 31. decembra 2020 za vsak program predložiti poročilo, v katerem povzemajo ugotovitve ocenjevanj, ki so jih opravili v programskem obdobju.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da organi upravljanja prek odborov za spremljanje v postopek ocenjevanja vključijo partnerje, in sicer od določitve mandata do dokončanja ocene. Od držav članic bi se prav tako lahko zahtevalo, da za celoto skladov in programov izvedejo oceno uspešnosti in učinkovitosti načela partnerstva v programskem obdobju. Nazadnje bi se lahko organe upravljanja za ESRR, ESS in Kohezijski sklad pozvalo, da se o poročilih, ki povzemajo ugotovitve ocenjevanja, opravljenega v programskem obdobju, posvetujejo s partnerji.

V Združenem kraljestvu se enkrat letno sestane ocenjevalni pododbor angleškega odbora za spremljanje programa ESS. Sestavljen je iz članov, ki jih imenuje odbor za spremljanje programa ESS. V duhu partnerstva se posvetujejo s člani ocenjevalnega pododbora glede ocene strategije za operativni program, člani pa so aktivno vključeni v obravnavanje in zagotavljanje povratnih informacij o ključnih vprašanjih v zvezi z vsemi stopnjami ocenjevanja projektov. Ocenjevalni pododbor lahko predlaga predstavnike, ki bodo sodelovali v usmerjevalnih skupinah za več ocen.

Na Portugalskem razgovor s partnerji opravijo neodvisni ocenjevalci nacionalnega strateškega referenčnega okvira. Partnerji in odbori za spremljanje imajo tudi možnost, da

izrazijo mnenje o ocenjevalnih poročilih na sestankih odbora. Poleg tega so različni partnerji pomembno prispevali k akcijskemu načrtu, ki ga je bilo treba pripraviti za izvajanje priporočil iz ocenjevalnih poročil.

6. POMOČ PARTNERJEM

Učinkovito izvajanje načela partnerstva zahteva vključevanje vseh partnerjev, zlasti tistih z omejenimi človeškimi viri.

Nekatere zainteresirane strani težko sodelujejo v partnerstvu, ker nimajo znanja ali virov za aktivno sodelovanje. To velja zlasti za manjše akterje, ki morajo usposabljati svoje menedžerje in osebe, ali za organizacije, dejavne na področju nastajajočih medsektorskih vprašanj, ki še niso vključena v politične programe. Zato je pomembna stalna gradnja zmogljivosti partnerjev.

ECCP bi lahko dopolnil Uredbo o SD z zahtevo, da države članice in organi upravljanja del svoje tehnične pomoči za sedanje in naslednje programske obdobje ponudijo partnerjem, zlasti manjšim lokalnim organom, gospodarskim in socialnim partnerjem ter NVO, ter jim tako zagotovijo zmogljivost, potrebno za sodelovanje v pripravi, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju pogodbe o partnerstvu ter programov. Podpora ima lahko obliko namenskih delavnic, usposabljanja, struktur za koordinacijo in mreženje ali udeležbe pri stroških partnerjev, ki nastanejo zaradi udeležbe na zasedanjih v zvezi s pripravo, izvajanjem, spremljanjem in ocenjevanjem programov. Za aktivno spodbujanje razvoja partnerstva se priporočajo skupna usposabljanja javnih in zasebnih partnerjev. Zlasti je priporočljivo ozaveščanje posameznih partnerjev o uporabi načela dobrega finančnega poslovanja.

V južni Italiji je bila za izboljšanje sodelovanja gospodarskih in socialnih partnerjev pri regionalnih in sektorskih programih vzpostavljena podporna struktura, ki se financira iz tehnične pomoči¹⁸. V letih od 2000 do 2006 so gospodarski in socialni partnerji tudi oblikovali in vodili zelo uspešen projekt tehnične pomoči, ki ga je financiral ESRR, osredotočal pa se je na izboljšanje njihovega znanja o razvojnih programih in krepitvi njihove zmogljivosti za sodelovanje. Ta projekt je dobra praksa tako glede upravljanja kot glede rezultatov. Nadaljeval se je v tekočem obdobju.

Na Slovaškem je v okviru operativnega programa „Zdravje“, financiranega iz ESRR, organ upravljanja člane odbora za spremljanje zaprosil, da izpolnijo vprašalnik o delovanju odbora za spremljanje in izvajanju operativnega programa. Na podlagi tega posvetovanja so spremenili pravila o upravičenosti do tehnične pomoči, da bi članom odbora za spremljanje omogočili sodelovanje v dejavnostih usposabljanja na področjih zdravstva in strukturnih skladov EU.

¹⁸ Skupnosti prakse o partnerstvu v priročniku ESS „Kako organi upravljanja ESS in posredniški organi podpirajo partnerstvo“, 2011.

7. STALNA IZMENJAVA DOBRE PRAKSE

Tematske krovne organizacije in NVO, gospodarski in socialni partnerji ter mreže in združenja, ki zastopajo lokalne, mestne in regionalne oblasti ter so dejavni na ravni EU v zvezi s kohezijsko politiko, trenutno sodelujejo na srečanjih o strukturiranem dialogu, ki jih pripravlja Komisija za razpravo o izvrševanju skladov SSO. To bi lahko bila podlaga za prihodnja uradna srečanja, ki bodo v skladu s členom 5(4) organizirana po letu 2013.

Poleg tega se bo redna izmenjava izkušenj in najboljše prakse spodbujala v Odboru za usklajevanje skladov (COCOF), Odboru Evropskega socialnega sklada, Odboru za razvoj podeželja in Odboru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo. Vseevropske mreže uradnikov za obveščanje in komuniciranje (INFORM za ESRR in Kohezijski sklad ter INIO za ESS) se bodo uporabljale za izmenjavo dobre prakse pri zagotavljanju prepoznavnosti kohezijske politike z lažjim dostopom do informacij (objava seznama dejavnosti in upravičencev, opisi dejavnosti in izboljšana funkcija iskanja). Pri EKSRP si bodo Evropska mreža za razvoj podeželja in nacionalne mreže za podeželje, ustanovljene v vsaki državi članici, med drugim prizadevale za izboljšanje vključenosti zainteresiranih strani v izvajanje programov za razvoj podeželja.

Za spodbujanje partnerstva na posebnih področjih je treba spodbujati izmenjavo mnenj in sodelovanje v okviru obstoječih tematskih mrež, kot so Evropska mreža okoljskih organov in organov upravljanja kohezijske politike (ENEA-MA) ter evropska mreža in nacionalne mreže za razvoj podeželja.

Zainteresirane organe upravljanja se bo prav tako spodbujalo, da ustanovijo skupnost praks o partnerstvu, ki bi bila skupna za pet skladov in oblikovana na podlagi sedanje skupnosti praks o partnerstvu, financirane iz ESS.

Skupnost praks o partnerstvu, financirana iz ESS, je bila mreža organov upravljanja ESS in posredniških teles iz devetih držav članic. V obdobju treh let (2008–2011) je skupnost praks intenzivno izmenjevala znanje o različnih načinih izvajanja partnerstva z metodo pregleda „kritičnih prijateljev“. Mreža se je osredotočala na partnerstva, ki so jih sprejeli nacionalni in regionalni operativni programi držav članic in regij. Člani skupnosti praks so izmenjevali izkušnje in se učili o načinih izvedbe partnerstev s posebnim poudarkom na postopkih upravljanja in ukrepih. Proračun skupnosti praks je na pobudo Komisije sofinancirala tehnična pomoč. Mreža je pripravila več ključnih poročil o spoznanjih, upravljala spletni portal, vključno s podatkovno zbirko o izkušnjah partnerstev, in v začetku leta 2012 objavila priročnik za učenje.

Evropska mreža okoljskih organov za kohezijsko politiko (ENEA) je bila ustanovljena septembra 2004 za pospešitev integracije okoljske politike in politike trajnostnega razvoja v operativne programe kohezijske politike držav članic EU in držav kandidatk. Leta 2010 se je članstvo razširilo na organe upravljanja programov kohezijske politike. Naloge ENEA-MA so

spodbujanje izmenjave izkušenj, določanje dobre prakse ustreznih okoljskih organov in, če je to mogoče, spodbujanje nacionalnih mrež okoljskih organov, ki imajo opraviti s strukturnimi in Kohezijskim skladom. Več držav članic, npr. Španija, Poljska, Grčija, Italija in Nemčija, je ustanovilo takšne mreže na nacionalni ravni. Okoljske NVO so članice mreže ENEA-MA in aktivno sodelujejo na njenih sestankih.

Bibliografija

- European Commission White Paper on European Governance, COM(2001) 428 final (Bela knjiga Evropske komisije o evropskem upravljanju, COM(2001) 428 final).
- European Parliament resolution on good governance with regard to the EU regional policy: procedures of assistance and control by the European Commission, P7_TA(2010)0468 (Resolucija Evropskega parlamenta o dobrem upravljanju v regionalni politiki EU: postopki, s katerimi Komisija zagotavlja pomoč in nadzor, P7_TA(2010)0468).
- European Parliament resolution on governance and partnership at national and regional levels and a basis for projects in the sphere of regional policy P6_TA(2008)0492 (Resolucija Evropskega parlamenta o vodenju in partnerstvu na nacionalni in regionalni ravni ter osnovi za projekte regionalne politike P6_TA(2008)0492).
- Exploratory Opinion of the European Economic and Social Committee on ‘How to foster efficient partnership in the management of cohesion policy programmes, based on good practices from the 2007-2013 cycle’ CESE 967/2010 (Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz cikla 2007–2013 (raziskovalno mnenje) CESE 967/2010).
- Committee of the Regions White Paper on multi-level governance, CdR 89/2009 fin (Bela knjiga Odbora regij o upravljanju na več ravneh, CdR 89/2009 fin).
- European Commission (DG REGIO) discussion paper ‘Partnership in the 2000-2006 programming period: analysis of the implementation of the partnership principle’, November 2005 (Dokument za razpravo Evropske komisije (GD REGIO) „Partnerstvo v programskem obdobju 2000–2006: analiza izvajanja načela partnerstva“, november 2005).
- OECD LEED forum on partnerships and local governance, ‘Successful partnerships — a guide’, January 2006 (Forum LEED za partnerstvo in lokalno upravljanje pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj, vodič „Uspešno partnerstvo“, januar 2006).
- Ad hoc working group of Member States on Partnership, ‘The principle of partnership in the new ESF programmes (2007-2013)’, June 2006 (Ad hoc delovna skupina držav članic o partnerstvu, „Načelo partnerstva v novih programih ESS (2007–2013)“, junij 2006).
- OECD LEED forum on partnerships and local governance, ‘Vienna Action Statement on Partnerships’, February 2010 (Forum LEED za partnerstvo in lokalno upravljanje pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj, „Dunajska izjava o ukrepu glede partnerstev“, februar 2010).
- CoP on Partnership in the ESF, Guidebook ‘How ESF managing authorities and intermediate bodies support partnership’, 2011 (Skupnost prakse o partnerstvu v

priročniku ESS „Kako organi upravljanja ESS in posredniški organi podpirajo partnerstvo“, 2011).

- SF Team for Sustainable Future study ‘Why bother with partnership?’, 2011 (Študija Skupine SF za trajnostno prihodnost „Zakaj je partnerstvo koristno?“ 2011).
- Internal analyses by Commission staff (e.g. EFF interim evaluation) (Interne analize služb Komisije (npr. vmesno ocenjenjvalno poročilo ESR)).